

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-381/23 – 1

Lieta C-381/23 [Geterfer] ⁱ

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 19. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 19. jūnijs

Prasītāja:

ZO

Atbildētāja:

JS

[..]

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt [Mēnhenglabahas-Reitas pirmās instances tiesa]

Familiengericht [Ģimenes lietu tiesa]

Lēmums

Ģimenes lietā

1) ZO, [..] Mēnhenglabaha,

prasītāja,

ⁱ Šis lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

[..]

pret

2) JS, [..] Beļģija,

atbildētāja,

[..]

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt

2023. gada 19. jūnijā

[..]

nolēma

grozīt 2023. gada 9. marta lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu šādi:

Lieta tiek nodota Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma sniegšanai atbilstoši LESD 267. pantam, uzdodot jautājumu par to, vai pastāv cits *lis pendens* ar to pašu priekšmetu saskaņā ar 2008. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 4/2009, ja tiesvedība par uzturlīdzekļiem starp bērna tēvu un bērna māti notiek Beļģijā, bet Vācijā vēlāk tiek uzsākta tiesvedība par uzturlīdzekļiem starp pa to laiku pilngadību sasniegušo bērnu un tā māti.

Lietas faktiskie apstākļi

Bērna tēvs un atbildētāja bija precējušies. Laulība tika šķirta 2010. gada 29. novembrī.

Prasītāja ir dzimusi laulībā 2001. gada 29. novembrī.

Laulībā 2000. gada 5. maijā ir dzimis arī dēls.

Pēc šķiršanās bērni vispirms dzīvoja pie bērnu mātes Beļģijā.

Prasītāja un viņas brālis ir deklarēti pie bērnu tēva viņa adresē, kā arī [..] Beļģijā pie bērnu mātes. Faktiski prasītāja pa nedēļu [..] uzturas internētā.

Prasītājas brālis kopš 2019. gada aprīļa dzīvo tikai kopā ar atbildētāju, taču pirms tam viņš dzīvoja arī internētā.

Ar *Familiengericht* septītās palātas, *Gericht Erster Instanz Eupen* [Eupenas pirmās instances tiesas] 2014. gada 17. decembra spriedumu [..] bērnu tēvam tika noteikts pienākums maksāt bērnu mātei uzturlīdzekļus 358,00 EUR apmērā mēnesī par katru bērnu.

Ar *Familiengericht* septītās palātas, *Gericht Erster Instanz Eupen* 2017. gada 31. augusta spriedumu [...] bērnu tēvam tika nodotas "galvenās uzturēšanās tiesības" attiecībā uz prasītāju un viņas brāli.

Gericht Erster Instanz Eupen ar lietas numuru 362/14 norisinās tiesvedība par bērna uzturēšanu (atbildētāja pret bērnu tēvu), kura ir tikusi apturēta kopš 2018. gada vasaras un kura ir atjaunota ar atbildētājas 2021. gada 17. augusta vēstuli.

Prasītāja apgalvo, ka skolas brīvdienās, kā arī no skolas brīvajā laikā viņa galvenokārt uzturas pie bērnu tēva. Viņa izvairoties no saziņas ar bērnu māti.

Prasītāja ar prasību bez sākotnējās prasības summas lūdz

noteikt atbildētājai pienākumu:

1) sniegt informāciju par viņas ienākumiem un aktīviem laikposmā no 2017. gada novembra līdz 2018. gada oktobrim un informācijas pamatošanas nolūkā nodrošināt piekļuvi šādiem dokumentiem:

- ienākumu nodokļa deklarācijai un visiem tās pielikumiem par 2015., 2016. un 2017. gadu, kā arī lēmumiem par ienākumu nodokli par 2015., 2016. un 2017. gadu, kā arī iespējamām lēmumiem par korekciju;

Ienākumu no algota darba gadījumā:

- algas aprēķiniem par laikposmu no 2017. gada novembra līdz 2018. gada oktobrim;

Ienākumu no iznomāšanas vai izīrēšanas gadījumā:

- ienākumu/peļņas aprēķinam par 2015., 2016. un 2017. gadu;

Ienākumu no kapitāla gadījumā:

- atbilstošajām bankas izziņām par 2015., 2016. un 2017. gadu;

Sociālo pabalstu saņemšanas gadījumā:

- aktuālajam lēmumam par pabalstu;

2) otrajā posmā attiecīgā gadījumā nodrošināt tās informācijas precizitāti un pilnīgumu, kas apliecināta ar zvērestu;

3) trešajā posmā samaksāt prasītājai nesamaksātos vēl aprēķināmos uzturlīdzekļus no 2017. gada novembra līdz *lis pendens* datumam, kā arī vēl aprēķināmos uzturlīdzekļus, kas ir jāmaksā, sākot no *lis pendens*.

Atbildētāja lūdz:

noraidīt prasījumus.

Atbildētājas ieskatā *Amtsgericht – Familiengericht – Mönchengladbach-Rheydt* nav nedz starptautiskās, nedz teritoriālās jurisdikcijas.

Prasītāja dzīvojot internātā un nedēļas nogalēs uzturoties pie draudzenēm. Līdz aptuveni pirms gada viņa regulāri katru otro nedēļas nogali esot bijusi pie viņas Beļģijā. Turklāt pastāvot cits *lis pendens* un prasītājas prasība līdz ar to esot nepieņemama.

Tiesa ar 2021. gada 3. novembra lēmumu pilnībā noraidīja prasību, pamatojoties uz to, ka Beļģijā ir konstatējams cits *lis pendens* uzturlīdzekļu lietā. Šajā ziņā esot konstatējams arī identisks lietas priekšmets. Vācijas tiesībās tiesības uz uzturlīdzekļiem gan esot iedalītas tiesībās uz uzturlīdzekļiem par nepilngadīgu un pilngadīgu personu. Taču šajā tiesvedībā prasītāja norādot uz abām.

Saskaņā ar Beļģijas *Code Civil* (Civilkodekss) 203. panta 1. punktu vecākiem ir pienākums uzturēt savus bērnus līdz brīdim, kad viņi ir ieguvuši izglītību, arī pēc pilngadības sasniegšanas 18 gadu vecumā (Civilkodeksa 388. pants). Neskarot bērna tiesības, šajā ziņā vecākiem ir savstarpējs pienākums veikt uzturēšanu (Civilkodeksa 203.a pants).

Lai gan puses abās tiesvedībās (šajā lietā – pilngadīgs bērns/Beļģijā – bērnu tēvs) nav identiskas, runa esot par vienu un to pašu lietas priekšmetu, kas nozīmē, ka pastāv savstarpēji pretrunīgu lēmumu risks.

Prasītāja šo lēmumu pārsūdzēja ar 2021. gada 30. novembra vēstuli.

Ar 2022. gada 26. aprīļa lēmumu *Oberlandesgericht Düsseldorf* [Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā] atcēla šīs tiesas nolēmumu un nodeva lietu atpakaļ šai tiesai jauna nolēmuma pieņemšanai.

Minētais tika pamatots ar to, ka šai tiesvedībai un tiesvedībai Beļģijā nav viens un tas pats priekšmets.

Atbilstošās tiesību normas

Valsts tiesību normas: Civilprocesa kodeksa 261. pants (*Lis pendens*)

1. Ceļot prasību, lieta kļūst *lis pendens*.
2. Tikai procesa laikā izvirzīts prasījums kļūst *lis pendens* tikai ar brīdi, kad prasījums tiek izvirzīts tiesas sēdē vai kad tiek iesniegts 253. panta 2. punkta 2) apakšpunktā izvirzītajām prasībām atbilstošs procesuāls raksts.

3. *Lis pendens* sekas ir šādas:

- **1. *lis pendens* laikā neviens no lietas dalībniekiem nedrīkst ar šo strīdu vērsties citā tiesā;**

- 2. Tiesas, kurā notiek tiesvedība, jurisdikciju neietekmē tās pamatā esošo apstākļu izmaiņas.

Savienības tiesību normas

2008. gada 18. decembra Regulas (EK) Nr. 4/2009 **12. pants** (*Lis pendens*)

1. Ja prasības ar vienu un to pašu pamatu un priekšmetu un starp tām pašām pusēm ir celtas dažādu dalībvalstu tiesās, tad visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā celta prasība, pēc savas iniciatīvas aptur tiesvedību, līdz tiek konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā ir celta prasība.

2. Ja ir konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā ir celta prasība, visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā ir celta prasība, atsakās no jurisdikcijas par labu pirmajai minētajai tiesai.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

Šī lieta Tiesai lēmuma pieņemšanai atbilstoši LESD 267. panta otrai daļai tiek iesniegta turpinājumā norādīto apsvērumu dēļ.

Jautājums par to, vai pastāv cits *lis pendens*, ir būtisks strīda atrisināšanā, jo, ja ir konstatējams cits *lis pendens*, šo prasību par uzturlīdzekļiem varētu noraidīt tieši bez tiesvedības apturēšanas saskaņā ar 2008. gada 18. decembra Regulas (EK) Nr. 4/2009 12. panta 2. punktu.

Šajā tiesvedībā ir jāpiemēro 2008. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 4/2009.

Saskaņā ar šīs regulas 1. pantu to piemēro uzturēšanas saistībām, kas izriet no ģimenes attiecībām, vecāku un bērnu attiecībām, laulības vai radniecības attiecībām. Šajā lietā runa ir par tiesībām uz uzturlīdzekļiem, uz kurām iepretim bērna mātei norāda pilngadību sasniegusi prasītāja un agrāk norādīja bērna tēvs prasītājas nepilngadības laikā.

Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās 3. pantu saskaņā ar b) apakšpunktu alternatīvi ir kompetenta tā dalībvalsts, kurā ir kreditora (šajā lietā – prasītāja) pastāvīgā dzīvesvieta. Šķiet, ka uzturēšanās internētā dēļ tā ir Vācija, lai gan prasītāja arī īslaicīgi uzturas Beļģijā, kas tiek apstrīdēts.

Ja atbilstoši šīs 12. pantam prasības ar vienu un to pašu pamatu un priekšmetu un starp tām pašām pusēm ir celtas dažādu dalībvalstu tiesās, tad visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā celta prasība, pēc savas iniciatīvas aptur tiesvedību, līdz tiek konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā ir celta prasība.

Ja ir konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā ir celta prasība, visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā ir celta prasība, atsakās no jurisdikcijas par labu pirmajai minētajai tiesai.

Tiesas ieskatā *OLG Düsseldorf* lēmums ir pretrunā Savienības tiesībām. Šajā gadījumā runa ir par citu *lis pendens* saskaņā ar 2008. gada 18. decembra Regulas (EK) Nr. 4/2009 12. pantu. Šajā ziņā tiesas ieskatā Beļģijas tiesvedībā un šajā tiesvedībā lietas dalībnieki joprojām ir identiski. Saskaņā ar 12. pantu šajā ziņā nav nozīmes pušu statusam attiecīgajās tiesvedībās. Tiesas ieskatā divas dažādas personas ir “viens un tas pats lietas dalībnieks”, ja viņu intereses sakrīt tādā mērā, ka spriedums, kas pasludināts attiecībā uz vienu no tām, būtu apveltīts ar *res judicata* spēku attiecībā uz otru (spriedums, C-351/96, *Drouot*, Sig 98 I-3075, 19. punkts). Ja uz Regulu Nr. 1215/2012 tiek attiecināta Tiesas judikatūra par Briseles konvenciju, ir jāatzīst pušu identiskums tiesvedībā par uzturlīdzekļiem pat tad, ja tiesvedībā puse ir nevis bērns, bet viens no vecākiem kā procesuālais pārstāvis atsaucas uz uzturlīdzekļiem, ja spriedums rada sekas arī attiecībā uz bērnu un pret bērnu [*omissis*: norāde uz tiesību doktrīnu]. Iesniedzējtiesas ieskatā tā tas ir šajā lietā.

Tiesas ieskatā ir konstatējams arī viens un tas pats tiesību priekšmets. Prasībai par uzturlīdzekļu samaksu un par to samaksu celtai prasībai bez sākotnējas prasības summas ir viens un tas pats priekšmets [*omissis*: norāde uz tiesību doktrīnu].

Informācija par pārsūdzību

Šis lēmums nav pārsūdzams.

[..]